

Asia: VN/10831/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Väliotsikot

Yleiset huomiot mietinnöstä ja siihen sisältyvistä ehdotuksista sekä ympäristörikosdirektiivin velvoitteiden täytäntöönpanosta

Poliisihallitus pitää esitystä kokonaisuutena kannatettavana.

Täytäntöönpanon myötä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön on runsaasti.

Muutostyökokonaisuuden haltuun ottaminen viranomaisissa tulee tarvitsemaan poikkihallinnollista koulutusta. Erityisesti muutoksissa taloudelliseen hyötyyn tähtäävän rikollisen toiminnan luonteen huomioon ottaminen on rikostorjunnalle hyväksi.

Huomiot syyteoikeuden vanhentumista koskevista ehdotuksista (rikoslain 8 luvun 1 §:n 4 momentti)

Poliisihallitus kannattaa jäterikokselle esitettyä kymmenen vuoden syyteoikeuden vanhentumisaikaa. Esitetty muutos antaa esitutkintaviranomaisille paremmat mahdollisuudet selvittää asioita.

Huomiot rikoslain 9 luvun 5 §:ään ehdotettavista, yhteisösakon asteikkoa koskevista muutosehdotuksista sekä ehdotuksista pakoterikoksia koskevan yhteisösakon asteikon osalta (rikoslain 46 luvun 13 §)

Poliisihallitus kannattaa yhteisösakon nostoa koskevia muutosehdotuksia. Yhteisösakon enimmäismäärien merkittävä nosto mahdollistaa paremman vaikuttavuuden tilanteissa, joissa rikosentekijällä on taloudellista pääomaa. Kansainvälistymisen myötä isot kansainväliset yritykset toimivat myös Suomessa, jolloin Suomen lainsäädännön on vastattava myös tällaiseen vasteeseen. Lisäksi yhteisösakon käyttö korostaa ympäristörikosten ennalta estävää vaikutusta asettamalla yritykselle suoran taloudellisen ja toiminnallisen vastuun. Tämä ohjaa yrityksiä panostamaan ympäristörikosten ennalta estämiseen, kun riski kohdistuu organisaation talouteen.

Huomiot törkeän rikoksen ilmoittamatta jättämisestä ja terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä rikoksia koskeviin pykäliin ehdotettavista muutoksista (rikoslain 15 luvun 10 § ja 34 a luvun 1 §) sekä niihin liittyvistä muutosehdotuksista (rikoslain 1 luvun 7 § ja 34 a luvun 15 §)

-

Huomiot ympäristön turmelemista koskevaan pykälään (rikoslain 48 luvun 1 §) ehdotettavista muutoksista

- a) 1 momentti
- b) 2 momentti
- c) 3 momentti
- d) ehdotettava uusi 4 momentti

-

Huomiot ympäristörikkomusta ja tuottamuksellista ympäristön turmelemista koskeviin pykäliin (rikoslain 48 luvun 3 ja 4 §) ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot ehdotettavista uusista jäterikosta ja törkeää jäterikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 a ja 4 b §:t)

-

Huomiot ehdotettavista uusista ilmakehän heikentämistä ja törkeää ilmakehän heikentämistä koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 c ja 4 d §:t)

-

Huomiot ehdotettavista uusista ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikosta ja törkeää ympäristöä vaarantavan tuotteen markkinoillesaattamisrikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 luvun uudet 4 e ja 4 f §:t)

-

Huomiot ehdotettavasta uudesta vieraslajirikosta koskevasta rangaistussäännöksestä (rikoslain 48 luvun uusi 4 g §)

-

Huomiot luonnonsuojelurikosta koskevaan pykälään (rikoslain 48 luvun 5 §) ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot ehdotettavasta uudesta ympäristön tuhoamista koskevasta rangaistussäännöksestä (rikoslain 48 luvun uusi 5 b §)

Poliisihallitus kannattaa uutta ympäristön tuhoamista koskevaa rangaistussäännöstä. Muutoksella voidaan katsoa olevan merkittävää ennalta estävää vaikutusta

Terroristisessa tarkoituksessa tehtyjen tekojen huomioon ottaminen lainsäädännössä on kannatettava muutos ja valittuna oikeasuhtainen rangaistus.

Huomiot ulkomaiselta alukselta talousvyöhykkeellä tehtyä ympäristörikosta koskevaan pykälään ehdotettavista muutoksista (rikoslain 48 luvun 10 §)

-

Huomiot rikoslain 48 ja 48 a lukuun ehdotettavista uusista soveltamisalasäännöksistä, jotka koskevat tietyissä tilanteissa luvan nojalla toimimisen rinnastamista ilman lupaa toimimiseen (rikoslain 48 luvun 7 a § ja 48 a luvun 4 b §)

Poliisihallitus kannattaa muutosta. Muutoksella voidaan katsoa olevan merkittävää ennalta estävääkin vaikutusta.

Huomiot ehdotettavista uusista metsäkatorikosta ja törkeää metsäkatorikosta koskevista rangaistussäännöksistä (rikoslain 48 a luvun uudet 3 c ja 3 d §:t) sekä oikeushenkilön rangaistusvastausta koskevaan rikoslain 48 a luvun 6 a §:ään ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot pakkokeinolakiin ja poliisilakiin ehdotettavista muutoksista

Poliisihallitus pitää esitystä kannatettavana. Ympäristöön kohdistuvan tuhoamisen kytkeytyminen terrorismin ja hybridivaikuttamisen uhkiin korostaa poliisin toimivaltuuksien merkitystä rikosten ennalta estämisessä, paljastamisessa ja selvittämisessä. Rikostiedustelu ja kansallinen sekä kansainvälinen viranomaisyhteistyö on tärkeää, missä esitutkintaviranomaisilla poliisi mukaan lukien tulee olla riittävät toimivaltuudet. Potentiaaliset ympäristötuhot näyttäytyvät poliisin ja myös muiden viranomaisten toimintaympäristössä vakavana turvallisuushkana.

Huomiot kansalaisuuslakiin, rajavartiolaitokseen ja Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot rikosrekisterilakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot merenkulun ympäristönsuojelulakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot luonnonsuojelulakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot Suomen talousvyöhykkeestä annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annettuun lakiin ehdot

-

Huomiot EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista annettuun lakiin ehdotettavista muutoksista

-

Huomiot muista ehdotettavista lainsäädäntömuutoksista

-

Huomiot ympäristörikosdirektiivin säännöksistä, joiden ei mietinnössä katsota edellyttävän lainsäädäntömuutoksia

-

Huomiot ehdotusten pääasiallisten vaikutusten tarkastelusta

Ympäristödirektiiviin pohjautuvat muutokset ovat laaja kokonaisuus, jonka johdosta viranomaisille on järjestettävä poikkihallinnollista koulutusta. Poliisi näkee, että rikosprosessin liittyvät muutokset vaativat rikosprosessitoimijoiden yhteistä koulutusta sekä esitutkinnan suorittamisen osalta myöskin ympäristöviranomaisten ja rikosprosessiviranomaisten yhteistä koulutusta lainsäädännön tavoitteiden saattamiseksi käytäntöön.

Kuten esityksessä on mainittu, kaikille poliiseille ei tarvitse taata koulutusta aiheesta, mutta koulutus on turvattava alueellisesti jokaisen poliisilaitoksen edustukselle ja ympäristörikosasioihin erikoistuneille tahoille poikkihallinnollisesti. Ympäristörikosten torjunta on moniviranomaistoimintaa, joka toteutetaan viranomaisten yhteistyönä. Poliisille tulee uusia rikoksia tutkittavaksi lainsäädännön päivittämisen myötä, joiden seuraamasta työmäärästä ei vielä ole tietoa.

Huomiot muita toteuttamisvaihtoehtoja koskevasta arvioinnista

-

Huomiot suhdetta perustuslakiin ja säätämisympäristöstä koskevasta jaksosta

-

Muut huomiot

-

Korteniemi Anna-Riina
Poliisihallitus